

Kutatások tanúsága szerint is növekedett a kormányzati ciklus elejéhez képest a szegénység. Ennek kapcsán a Policy Agenda megvizsgálta, hogy a társadalmi krízis kezelésére a kormány milyen módon reagált. A 2014. évi költségvetés tervezetéből az olvasható ki, hogy több mint 200 milliárd forinttal kevesebbet költ az állam szociális kiadásokra, mint négy évvel ezelőtt.

A költségvetésből finanszírozott szociális kiadások közé soroljuk mindazokat, amelyeket az intézményrendszerre, a pénzbeli juttatásokra, az önkormányzatoknak átadott forrásokra fordít az állam. Ugyanakkor nem számítottuk ide a mintegy 3000 milliárd forintos öregségi nyugdíjkiadások tételét - ezeket a jóléti, társadalombiztosítási tételek közé soroljuk – hiszen az nem speciális élethelyzethez (pl. munkaképesség megváltozásához), vagy szegénységhez kötött, hanem a munkában töltött idő után törvényesen járó juttatás.

A Policy Agenda számításai szerint a kormány a 2014. évi költségvetésben szociális kiadásokra 2000 milliárd forintot akar elkölteni. Várhatóan ekkora is marad ez az összeg, mivel ezen a területen egyetlen módosítót sem adtak be a kormánypárti képviselők. Azaz nem volt olyan kezdeményezés a Fidesz-KDNP frakció részéről, amely a szociális juttatásokat növelni szeretné.

Annak érdekében, hogy összehasonlítható legyen a kormányzati ciklus folyamán a szociális kiadások változása megnéztük, hogy a 2010. évi költségvetés tény adatait. Az volt ugyanis az első költségvetés, amelyet ugyan évközben, de már saját szándékai szerint alakíthatott volna a jelenlegi kormány. 2010-ben még 2260 milliárd forintot költött az állam szociális kiadásokra, ez pedig 260 milliárd forinttal több, mint a jelenlegi.

Még ennél is nagyobb a csökkenés, ha a 2014-ben várható költségvetés kiadásaihoz viszonyítjuk a számokat. A 16,9 ezer milliárd forintos költségvetési kiadásnak 11,8 százaléka megy el szociális kiadásokra, míg 2010-ben ez az arány még 16,1% volt.

A szociális juttatások között az egyik legellentmondásosabbak a családi támogatások. Az állam ebben az esetben a gyermekvállalást támogatja azzal, hogy jövedelmi, vagyoni helyzetétől

függetlenül lényegében egységesen járul hozzá a gyermeknevelés költségeihez.

Jövő évben ennek kapcsán 582 milliárd forintot költ el a kormányzat, amely lényegében megegyezik a 2010. évi szinttel (586 milliárd forint). Ezt a juttatást minden gyereket nevelő család megkapja akkor is, ha jövedelmük alapján az egykulcsos adórendszer abszolút nyertesei, és azok is ugyanannyit kapnak, akik munkájukat elveszítették.

A családoknak jutott kiadásokon kívül még további három csoportba tartozhatnak a szociális juttatások. A legjelentősebb összeget a szegénységhez kapcsolódó támogatások teszik ki (611 milliárd forint). Ide soroljuk a szociális segélyek különböző típusára, a gyermekétkeztetésre, önkormányzatok által szervezett időseknek szóló programjaira nyújtott állami támogatást. Ezen kívül a közmunkaprogram is ebbe a kategóriába tartozik, mivel tartós munkaerőpiaci hatása minimális, és elvileg azok számára hozták létre, ahol a család jövedelemszintje nagyon alacsony.

A szegénységhez kapcsolódó kiadásokra 150 milliárd forinttal többet költ jövőre az állam, mint 2010-ben, de ez a közmunkára fordított 183 milliárd forintnak köszönhető. Ugyanakkor, ahogy korábban több elemzésben is megfogalmazta a Policy Agenda, ezek a közmunkaprogramok szervezési költségeit tekintve nagyon drágák, és az egykulcsos adórendszer miatt jelentős az adó és járulékvonzata is.

A munkaerőpiaci helyzetekre reagáló szociális juttatásokra várhatóan 266 milliárd forintot tervez a kabinet, ami 344 milliárd forinttal kevesebb, mint négy évvel ezelőtt. Ide soroljuk a nyugdíjkorhatár előtti ellátásokat, szolgálati járandóságokat, bányászoknak járó juttatásokat, álláskeresési támogatást. A radikális csökkenés oka, hogy megszüntette a korhatár előtti nyugdíjazást a kabinet.

A betegséghez, megváltozott munkaképességhez kötődő ellátásokon is spórol a kabinet. Jövőre a rokkantsági ellátásokra, mozgáskorlátozottak támogatására, ápolási díjra, megváltozott munkaképességűek foglalkoztatására, fogyatékosok támogatására, közgyógyellátásra és táppénzre 537 milliárd forintot költ az állam. Ez 44 milliárd forinttal kevesebb, mint 2010-ben volt.

A kormány az elmúlt négy évben alapvetően átrendezte a szociális kiadások nagyságát és

belső szerkezetét. A felhasznált összegek és az intézkedések logikája alapján a betegséggel és ebből adódóan gyakran megváltozott munkaképességgel együtt élni kénytelen embereket az esetben támogatják csak, ha jövedelmi helyzetük miatt rászorultak. Ebben a helyzetben is azonban csak a közmunkát biztosítják számukra. A másik radikális változás a korhatár előtti nyugdíjazás megszüntetése volt, amelynek pénzügyi hatása igazán csak most jelentkezik.